

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po centku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šte. rač. 11.753. Telefon 3112

Predlogi

Sekcija JUU za dravsko banovino ima 34 sreska društva, ki so imela letos nad 160 zborovanj. Prav živahna aktivnost vseh sreskih društev se zrcali v stvarnem razmotrivanju mnogih perečih stanovskih, prosvetnih in organizacijskih vprašanj. K vsem aktualnim zadevam je zavzemalo članstvo svoja stališča in izražalo svoje zahteve v obliki predlogov in sklepov.

Kdor je natančno, ali vsaj površno, zasledoval v zadnjem času poročila o zborovanjih sreskih učiteljskih društev, je lahko opazil, da skoraj ni bilo poročila, brez raznih predlogov, ki so bili na teh zborovanjih sprejeti. Ne more se trditi, da ni bilo med temi mnogimi predlogi dobrih, za stan, šolo in organizacijo potrebnih in tudi koristnih predlogov, toda pri natančnejšem zasledovanju poročil in eventualnem proučevanju vseh predlogov je mogel objektivni čitatelj priti do vtisa, da so se ti navadno povsem porazgubili v morju ostalih, za stan in organizacijo momentano povsem nebitvenih in morda celo nepotrebnih predlogov in sklepov.

Vodstvo sekcije ima ogromnega dela z mnogimi načelnimi vprašanji, ki zadevajo koristi celokupnega stanu. Pri tem moramo upoštevati predvsem borbo za najvažnejše moralne in tudi materialne interese vsega učiteljstva, zaščito članstva in tudi delo za izvedbo res potrebnih in za stan koristnih predlogov in sklepov društvenih zborovanj. Nastane torej vprašanje, ali je mogoče, da izvrši vodstvo sekcije prav vse, da izvede ono ogromno množino od vseh sreskih učiteljskih društev dežujočih predlogov in sklepov. To je, ne samo fizično nemogoče, marveč bi bila izvedba večkrat tudi v nasprotju s kompetenco vodstva sekcije. Iz mnogih predlogov se tudi vidi, da ni predlagatelj v zadostni meri premoštril vprašanje, ali more stanovska organizacija, ki ima svoj delokrog točno določen, izvesti predloge, ki jih društva sprejemajo z edinim namenom, da jih vodstvo organizacije tudi izvede.

Kaj torej? Vsi taki predlogi čakajo na banovinsko skupščino, kjer jih pretresajo posamezni odseki, ki morajo izločiti vse, kar je nebitvenega, neaktualnega in tudi neizvedljivega, a selekcijo vseh društvenih predlogov predlagajo skupščinskemu plenumu v odobritev. Ali je na ta način res odpadlo vse ono, kar predstavlja le balast, ki zakriva glavne in bistvene zahteve vsega učiteljskega stanu? Na to vprašanje bi dobili od članstva, ki je prečitalo prav vse sklepe skupščin, bodisi banovinskih ali državnih, povsem gotovo zelo različne odgovore. Toda pri presoji tega vprašanja je treba vpoštevati le dvoje:

1. Ali so ti sklepi v skladu s smotrom Jugoslovenskega učiteljskega združenja, ki se glasi:

a) da organizira vse učiteljstvo v Jugoslaviji v duhu državnega in narodnega edinstva in da pri njih razvija skupno stanovsko zavest kot osnovo za prosvetno, kulturno delo in napredek svojega članstva;

b) da deluje za intelektualni in moralni napredek svojega članstva;

c) da deluje za napredek narodne šole in narodnega izobraževanja;

č) da štiti pravice in interese svojega članstva;

d) da gradi učiteljske domove; itd.

2. Ali so vsi ti sklepi v danih razmerah tudi izvršljivi.

Kdor premoštruje torej vse skupščinske sklepe tako, da poišče samo one, ki ustrezajo tema dvema načeloma, bo našel najbrže še mnogo takih, ki bi brez vsake škode za stan in organizacijo izpadli. Če se da torej na ta način še kaj izločiti, bi se s tem le poenostavilo poslovanje organizacije. Prav učiteljski stan se v poslednjih letih upravičeno pritožuje zaradi prevelike birokracije, ki ovira in komplicira pravilno šolsko delo. Iz tega bi se dalo sklepati, da bomo skušali v svoji lastni organizaciji poenostaviti in olajšati poslovanje. Toda kupi predlogov niso nič kaj v skladu s tem pričakovanjem. Naša stanovska organizacija bo tem prožnejša, čim bolj se bomo izogibali nepotrebnega, pa bodisi s strani članstva, kakor tudi s strani vodstva.

Resolucija letošnje banovinske skupščine je v primeri z lansko mnogo krajša in obsega res le bistvene zahteve učiteljstva, a v njej niso zapopadani vsi skupščinski sklepi. Vsak odsek je izločil mnogo predlogov sreskih društev, vendar so odseki predložili plenumu še precejšnje število sklepov.

Ali so vsi ti sklepi tudi izvedljivi? Da, bili bi, če bi bila stanovska organizacija najvišja zakonodajna ustanova, ker se pa mora boriti prav za vsako drobitno moralnih in tudi materialnih pravic stanu, nastane veliko vprašanje, ali zahteva članstvo morda vendarle preveč od svojega vodstva, ko mu nalaga v izvršitev toliko sklepov. Pri izvajanju se namreč čestokrat pokaže, da je mnogo takih, ki se nikakor ne dajo izvršiti. Čemu so bili torej sprejeti?

Ko smo tik pred državno skupščino je prav, da o tem vprašanju razmišljamo, še bolj pa je to potrebno kot navodilo za bodoče poslovno leto. Pri sreskih društvih, odkoder prihajajo vsi predlogi, naj v bodoče vedno premislijo predlagatelji, ali je predlog tudi izvedljiv ali ne, ali more učiteljsko združenje kakorkoli vplivati na njegovo izvedbo in njegov razvoj. Le na ta način bo odpadlo mnogo predlogov, a uspehi bodo gotovo večji, kajti ob objektivnem presojanju predlogov, bodo že sreska društva izločila vse ono, kar se je izkazalo v danih razmerah kot neizvedljivo. S tem postopkom bomo dosegli popolno izvedbo mnogih sklepov, dvignili procentualni uspeh in olajšali polaganje obračuna svojemu vodstvu.

Predlogi, naj se tičejo organizacije kot take, ali pa zadevajo moralne in materialne zahteve učiteljstva, morajo biti torej utemeljeni predvsem z dejstvom, da so po vsestranski objektivni presoji izvedljivi.

Opustimo torej kvantiteto predlogov in držimo se le njihove kvalitete. Izbirajmo dobre, a kadar govori učiteljstvo ne sme nikoli in nikjer pozabiti svojih glavnih zahtev: pravičen disciplinski postopek, stalnost, vrnitev s šolskim in uradniškim zakonom pridobljenih, a pozneje ukinjenih pravic in ločitev šolstva od politične uprave. — Ko bomo uspeli v teh svojih zahtevah, in to moramo, če bomo to složno in vztrajno zahtevali, bo odpadlo mnogo sklepov, ki so le breme in ovirajo pravilno delo organizacije. —ž.

VSEBINA:

Predlogi.

Glavna skupščina JUU.

V obrambo naše stanovske časti.

Naš šolski radio.

§ 45. na Kočevskem.

Enodnevni praktični tečaj za učiteljstvo v Logatcu.

LISTEK: Prvi temelji »Učiteljskega tovariša«.

Splošne vesti. — Osebne zadeve. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija. — Stanovska organizacija JUU. — Inozemsko šolstvo in učiteljstvo.

javljam, da Jugoslovensko učiteljsko združenje nima nikake zveze z imenovano organizacijo ter ni pooblastilo nikogar od članstva, da nastopa v imenu JUU ali v imenu učiteljstva pri istem. — V Beogradu, 20. julija 1935. — Ivan Dimnik, predsednik JUU.

Kj vsemu temu ne pripominjamo drugega nego, da je JUU stanovska organizacija, ki se drži strogo svojih pravil, ne oziraje se na dnevno politične dogodke.

Glavna skupščina JUU

SEJA GLAVNEGA ODBORA JUU

bo 21. avgusta 1935 v Sarajevu ob 8. uri z naslednjim dnevnim redom:

1. Končna redakcija predlogov vseh pravilnikov in poslovnikov.
2. Predlogi pravilnika in poslovnika za glavni odbor.
3. Vprašanja in predlogi za skupščino.

KONFERENCA GLAVNEGA ODBORA IN DELEGATOV

bo 21. avgusta t. l. v Sarajevu ob 17. uri popoldne. Dnevni red: 1. Predaja pooblastil tajnikom sekcij in prejem delegatskih vstopnic. 2. Dogovor o delu skupščine in izvolitvi skupščinskih odborov.

GLAVNA SKUPŠČINA JUU

bo od 22. do 24. avgusta v Sarajevu. Pričetek 22. avgusta ob 9. uri s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine.
2. Izvolitev šestih zapisničarjev, treh overovateljev zapisnika in izvolitev odsekov.
3. »Reforma učiteljske izobrazbe in učiteljskega praktičnega izpita v Jugoslaviji« — referira tov. Dušan M. Prica, urednik »Narodne Prosvete«.

Popoldne seje odsekov.

23. avgusta popoldne. Pričetek ob 8. uri.
4. Poročilo o delu glavnega in nadzornega odbora JUU v preteklem letu.
5. Obračun in proračun.
6. Pravila JUU.
7. Poslovnik za skupščino in zborovanja JUU.
8. Poslovnik stanovskega razsodišča.
9. Pravilnik socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.
10. Pravila Učiteljske samopomoči in Kreditne zadruge JUU.
11. Volitev članov namestnikov na izpraznjena mesta v izvršnem in nadzornem odboru.
12. Resolucija.

Popoldne pričetek ob 16. uri. Poročila odsekov.

24. avgusta popoldne. Pričetek ob 8. uri. Poročila odsekov. Popoldne pričetek ob 16. uri. Poročila odsekov. Resolucija XV. glavne skupščine JUU.

GLAVNI ODBOR JUU.

V obrambo naše stanovske časti

V zadnjem času se mnogo razpravlja po dnevnem časopisu o »Pofu«. Nismo pričakovali, da se bo skušalo spraviti s tem v zvezo učiteljstvo kot stan, še manj pa, da se bo skušalo ustvarjati mišljenje, kot da bi bila učiteljska organizacija v kakršnikoli zvezi s »Pofom«. Izšel pa je dne 18. t. m. v »Slovenca« članek, ki omenja v zvezi s »Pofom« tudi učiteljstvo. Stilizacija je taka, da se lahko tolmači, kot da sta učiteljstvo kot stan in njegova organizacija sodelovali v »Pofu« ali s »Pofom«. Zato se je čutila sekcija dolžno, poslati uredništvu »Slovenca« v objavo sledeči

popravek:

V »Slovenca« št. 162 z dne 18. julija 1935 je bil objavljen na četrti strani zgoraj pod naslovom Ljubljanske vesti: Ljubljanska organizacija »Pofa« dvokolonski članek, datiran z dne 17. julija. Konec tega članka se glasi:

»V te »Pofe« so nekateri ljudje skušali spraviti tudi člane sokolske organizacije. Vendar pa nam ni znan noben primer, da bi kakšen vodja posameznih sokolskih čet ali skupin pristal na vstop Sokolov v »Pof«.

Obžalujemo, da je pri snovanju »Pofa« sodelovalo v precejšnji meri tudi učiteljstvo, čeprav je na letošnjem zborovanju predsednik JUU naglašal, da mora biti učiteljstvo kot stan izven dnevnih politik. Preskrbeli smo, da bomo mogli svojim čitateljem kaj hitro postreči s še bolj konkretnimi podatki o delovanju in namerah »Pofa«.

Ker se dostavek o učiteljstvu, v katerem je naglašana izjava predsednika JUU na letošnji banovinski skupščini, da mora biti učiteljstvo kot stan izven dnevnih politik v zvezi s predzadnjim odstavkom članka lahko razume tako, kakor da sta sodelovala pri »Pofu« učiteljstvo kot stan in učiteljska organizacija, oziroma da je pristalo vodstvo te organizacije ali poedini njeni vodilni člani na vstop učiteljstva v »Pof« to lojalno popravljamo in priobčujemo sledečo izjavo:

Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani izjavlja, da nista učiteljska organizacija in učiteljstvo kot stan nikdar sodelovala s »Pofom« ali v »Pofu«, niti do objav v dnevnih listih nista vedela za njegov obstoj. Če so bili poedini učiteljski člani »Pofa«, sekciji ni znano.

JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, dne 18. julija 1935.

Podpredsednica: Franja Završanova, s. r. Tajnik: Metod Kumelj, s. r.

Namesto celotnega popravka je priobčil »Slovenca« le sledeče:

»Pof« in učiteljstvo.

Z ozirom na našo večerajšjo notico, da so pri »Pofu« sodelovali tudi učitelji, smo prejeli od JUU, sekcije za dravsko banovino naslednjo notico: Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani izjavlja, da nista učiteljska organizacija in učiteljstvo kot stan nikdar sodelovala s »Pofom« ali v »Pofu«, niti do objav v dnevnih listih nista vedela za njegov obstoj. Če so bili poedini učiteljski člani »Pofa«, sekciji ni znano. JUU sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, dne 18. julija 1935. Podpredsednica Franja Završanova, s. r. Tajnik Metod Kumelj, s. r.

Popravek predsednika Dimnika.

Tov. Dimnik je poslal naslednji popravek ki je bil priobčen v »Slovenca« od 27. julija: v »Slovenca« od 18. t. m. je notica v zadevi »Pofa«, s katero se spravlja v zvezo moja predsedniška funkcija pri JUU, in izjava na letošnji banovinski skupščini JUU v Ljubljani, »da hoče JUU varovati svojo neodvisnost, ker hoče paralizirati kvarne vplive dnevnih politik na šolstvo in prosveto napram vsakemu režimu«. Na namigavanja glede zveze JUU in članstva s »Pof«-om iz-

Naš šolski radio

Šolski radio, ki je ustanova sekcije JUU, je zaključil v šolskem letu 1934./35. z Vidovdansko proslavo četrto leto svojega obstoja.

Da se to našo mlado, a važno ustanovo postavi na trdno podlago, se je pred pričetkom šolskega leta vršila pri prosvetnem oddelku kr. banske uprave konferenca, kjer so bili sprejeti važni sklepi, ki tvorijo bazo pravilnika šolskega radia. Ta pravilnik je bil soglasno sprejet pri prvi seji dne 8. okt. 1934 in predložen v vednost kr. banski upravi ter upravnemu in izvršnemu odboru JUU. Po določilih tega pravilnika so bile v tem šolskem letu zastopane v odboru šolskega radia poleg naše organizacije: prosvetni oddelek kr. banske uprave, srednje šole, meščanske šole, kmetijski oddelek, Higijenski zavod, radijska oddajna postaja in tehnični radijski strokovnjak.

Za načelnika je bil izvoljen Mlekuz Vekoslav, za njegovega namestnika Skulj Andrej, za tajnico Engelman Mira, za člane pa Završan Franja in Kumelj Metod. Prosvetni oddelek kr. banske uprave je zastopal prof. Andrej Leopold, srednje šole prof. Kolarič Rudolf, meščanske šole strok. učitelj Lampe Josip, kmetijski oddelek inž. Sadar Vinko, Higijenski zavod dr. Kristan Lunaček Slava, radij. oddajna postaja ref. Ribičič Josip, tehnični radijski strokovnjak je bil inž. dr. Osana Marij.

Ker JUU nima predvidenega kritija za vzdrževanje te ustanove, zato so delale odseku težkoče tudi materialne skrbi, vendar sta pokazali naklonjenost in razumevanje za šolski radio kr. banska uprava in radio oddajna postaja v Ljubljani, ki sta z denarno podporo pripomogli, da sta ostali tudi v tem šolskem letu v programu dve tedenski oddaji in sicer v torek in petek od 11. do 12. ure.

Odbor je pri vsaki seji posvečal največ pažnje programu oddaj, zakaj glavno vprašanje je bilo vedno: Kaj bo poslušala mladina? In ker je deca želela več petja in glasbe, zato je bil sprejet takoj pri prvi seji predlog, da se pritegne k sodelovanju mladinske pevske zbornice. Vendar ni bilo možno izvesti tega sklepa v tem šolskem letu radi globoke žalosti za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Kljub temu pa je bil program tudi letos iako pester, bodisi z ozirom na obliko in vsebino. Od 64 oddaj je bilo 8 skupnih šolskih nastopov, 3 lutkovne igre, 1 slušna igra, 1 pravilna zvočna igra, 1 zvočna slika, 1 dialog, 1 recitacija v dialogu, 1 koncert s ploščami, 8 predavanj kombiniranih s pojasnjevanji na ploščah, ostalo pa so bila predavanja. Z ozirom na vsebino so bili zastopani vsi predmeti osnovne šole, zlasti narodni jezik, domoznastvo in prirodopis. V okviru šolskega radia so se izvršile tudi vse državne in nacionalne proslave. Spominu našega blagopokojnega kralja pa so bile posvečene 4 oddaje. Po vsaki šolski radio uri je bila napoved novic, ki so bile nacionalnega, vzgojnega, gospodarskega, higijenskega in poučnega značaja. Da bi pritegnili k sodelovanju vsaj vse one šole, ki imajo svoj radio aparat in da bi oživili delo v šolskem radiu, je razposlal odbor v začetku meseca marca na 81 šolo dopisnice s sledečimi vprašanji:

1. Koliko otrok poslušala šolske radio oddaje?
2. Lastnik radio aparata?
3. Želje glede oddaj.

Na te dopisnice je odgovorilo 65 šol. Iz teh poročil izvemo, da poslušala 5536 otrok šolske ure. Prav za prav pa jih poslušala mnogo več, ker ima nad 200 aparatov še učiteljstvo in upravitelji, ki jih dajo mladini za šolske oddaje na razpolago.

Za bodoče šolsko leto prosimo ponovno tovariše in tovarišice, da se prijavijo za šolske radio ure, da izvezbajo svoje mladinske pevske zборе za vzoren nastop in da sestavijo za mladino pokrajinske oddaje. Te naj podajo točno sliko domačega kraja, značilnost tamošnjega ljudstva, domače šege in navade, povesti, pregovore in sploh vse, kar

je tipično za pokrajino. Domače pokrajinske oddaje so važne zlasti zaradi domovinske skupnosti, ki se mora pri mladini vedno gojiti. Zato pričakujemo, da dobimo že ob začetku novega šolskega leta čim več takih prijav, katerih izvedbo bo poslušala mladina z zanimanjem in veseljem.

§ 45. na Kočevskem

V kočevskem srezu je nekaj takih šol, ki imajo na osnovi § 45. šol. zakona nemščino kot učni jezik v osnovni šoli in v dveh prvih razredih višje narodne šole.

To je gotovo dragocena pridobitev za narodno manjšino, to je po mirovnih pogodbah in po naši zakonodaji zajamčena pravica naših državljanov neslovanke krvi. Te pridobljene, obenem pa tudi naravne pravice ne mislimo kratiti, četudi ima baš učiteljski stan radi omenjene pravice največ skrbi in največ težav. Učitelj je namreč oni činitelj, ki mora prenesti v življenje to pravico in vsled tega je samo učitelju dano da čuti in opazi zlorabe, ki so mogoče ob izvajanju § 45. šolskega zakona.

Ker učiteljstvo naše banovine zanimajo v prvi vrsti one težave, ki jih čuti učitelj manjšinske šole na Kočevskem, naglašamo, da hočemo danes opisati le te težave.

Prva vidna težava nastane vsled tega, ker materinščina malih Kočevčarjev ni knjižna nemščina, nego narečje, ki zasluži to označbo le zato, ker nima lastne književnosti. Narečje, ki ga prinese mali Kočevčar v narodno šolo, je mešanica nemških narečij nekdanjih političnih beguncev, pradedov današnjih Kočevčarjev, dospelih iz raznih krajev takratne nemške države. Nekdanja nemška prosvetna uprava je gladko prezrla dejstvo, da mali Kočevčar ne razume učitelja, če ta govori v knjižnem nemškem jeziku, učitelj se tudi ni brigal veliko za to, če ga deca takoj od prvega dne razume, ali ne. Poučeval je Nemce v nemškem jeziku in s tem je bila zadeva zanj in za t. z. zavedno nemško domačo javnost urejena. To preziranje dejstva, da je domače nemško narečje precej oddaljeno od knjižnega jezika, pa je imelo za posledico, da je dal dom malemu Kočevčarju govoricu doma, v šoli pa je pridobil drugi jezik. Ta drugi jezik je ostal popolnoma ločen od prvega. Kljub temu ni čutil učitelj posebnih težav pri šolskem delu, kajti v javnem življenju se je uporabljala knjižna nemščina v taki meri, da je imel otrok priložnost nabrati potrebne osnove za napredek v knjižni nemščini, ki se je od domačega narečja vidno razlikovala.

Napaka nemške prosvetne uprave se je pokazala šele ob našem osvobojenju. V javnem življenju je zgubila prevladujočo vlogo knjižna nemščina, zato je prišel in pride tudi danes mali Kočevčar v vedno skromnejšo zalogo besednega zaklada, na katerega bi moral graditi knjižne nemščine zmožen učitelj. Posledica pa je, da se učitelj na Kočevskem ne more ubraniti misli, da naša država na povsem pasivnem ozemlju te deželice za naš denar umetno vzgaja naraščaj za nemško narodno telo.

Po črki in duhu § 45. šolskega zakona smo dolžni ob gotovih predpogojih poučevati v materinščini otrok; vsled navedenega pa se ne moremo ubraniti prepričanja, da mi, učitelji manjšine na Kočevskem kršimo zakon, kajti materinščina naših malih tujerodcev ni nemščina, nego — kočevščina.

Te ugotovitve nam ne narekuje ozko-srčnost, škodoželjnost, šovinizem ali sovraštvo do manjšine na Kočevskem, to dejstvo

vidi in čuti tudi učitelj domačin. In za to dejstvo bi se morala zanimati tudi naša prosvetna uprava, sicer ne zato, da uvede na naših manjšinskih šolah kočevščino kot učni jezik, kar bi sicer lahko storila in bi tudi morala storiti, nego za to, da bi imela močan argument proti onim, ki nekaznovano zlorablajo in delajo na tem, da tudi drugi zlorablajo § 45. šolskega zakona.

Pod vplivom delovanja »Kulturbunda« se gospodje narodni voditelji na Kočevskem kaj radi sklicujejo na t. z. občevalni jezik v družini in na podlagi občevalnega jezika hočejo določevati — narodnost. Kočevsko zna vsak član družine, kjer je oče Slovenec, ali kjer je samo mati Slovenka (mešani zakoni), kočevsko zna tudi deca zavednih slovenskih roditeljev. To deco hočeško z in sko z napadalno usmerjen nemški živelj pobasati v svojo malho in želi, da bi bila ta deca vzgojena, seveda za naš denar in s pomočjo našega učitelja, na osnovi določil § 45. šolskega zakona — za Nemce.

Da hočejo nekateri voditelji nemškega življa na ta način zlorabljati po zakonu zajamčeno pravico do pouka v materinščini, imamo nebroj primerov, in vse kaže, da vodstvo manjšine ne bo lojalno toliko časa, dokler se prosvetna oblast naše banovine ne postavi na edino pametno stališče, da je jezik manjšine na Kočevskem kočevščina.

Druga velika težava je, na katero trči učitelj pri izvajanju § 45. šol. zakona dejstvo, da pod pritiskom gmotno močnejšega in iz tujine podpiranega nemškega življa hoče imeti pouk v »materinščini« to je — v nemškem jeziku, tudi deca iz mešanih zakonov in deca manj zavednega slovenskega življa. Dosedanja praksa, da določa družina sama svojo narodnost, daje osnovo za dolgo vrsto zlorab. Na ta način je mogoče, da se vzgajajo za Nemce »Malneriči«, »Vrtičiči«, sinovi družin, katere sicer klatijo kočevsko narečje, a nemščino poznajo le toliko, kolikor so se je naučili v jugoslovanski šoli in od jugoslovanskega učitelja. Radljuberu miru bi že spregledal učitelj kak primer take zablode, toda ko temeljito spozna razmere in se prepriča, da ima manjšina na Kočevskem mladi naraščaj večinomale iz mešanih zakonov od nosno od nezavednega, gmotno slabega, od Nemcev odvisnega slovenskega življa, takrat mora postati izvajalec § 45. šolskega zakona trd in nedostopen za zadevne želje voditeljev manjšine, mora povedati svoj »ne dovolim«, ker naša šolska postava sicer ščiti manjšino, ne daje in ne sme pa dati take razlage, katera dovoljuje zlorabo pravice v škodo večinskega naroda.

Da ščiti naš šolski zakon manjšino na Kočevskem, jemljemo vsi učitelji manjšine lojalno na znanje in nam ne pride na misel, da bi delali v tem pogledu ovire, ne moremo in ne smemo pa trpeti zlorabe, ne moremo dovoliti, da bi na osnovi § 45. šolskega zakona vzgajala manjšinska šola iz otrok nezavednih slovenskih družin prirastek manjšinskemu otoku.

Julij Kovač.

Po jeziku pa je bilo 18 nemških, 108 slovenskih in 114 slovensko-nemških. S temi šolami je bilo združenih: 6 obrtnjskih in 211 nedeljskih šol. Krajev, iz katerih so otroci v šolo hodili je bilo 2352, šolodolnih otrok 39.176, v šolo pa jih je hodilo le 29.001. Poučevalo pa je: 140 katehetov, 180 učencikov, 24 podučencikov, 33 učenic, 13 podučenic in 4 obrtnjske učence. Šolskih pripravnikov pa je bilo 29.

Učiteljski stan takrat še ni imel svoje stanovske organizacije. Vendar prav Praprotnikov »Tovariš«, — list za šolo in dom — je polagal temelje tudi bodoči učiteljski organizaciji. Učitelji so imeli že od leta 1856. lastno učiteljsko knjižnico, ki je nosila naziv »Učiteljska bukvarnica« in je pošiljala knjige svojim članom tudi na deželo. Letna članarina je znašala za ude po 2 fl in 10 kr.

Prvi letnik »U. t.« prinaša po večini spise pedagoške vsebine. Razpravlja, kako bi se dosegel boljši šolski obisk, kako in zakaj se naj učitelj nadalje izobrazuje, koliko računskih načinov naj se pri začetnem »rajtanju« razločuje in vadi. V posebni prilogi pa prinaša v nemškem jeziku pomembne šolske postavbe.

Čitatelja današnje dobe priklene posebno, da prinaša »U. t.« navodila za organiste. Skoro vsak učitelj tistih časov je opravljal tudi orglarsko službo. Prav bira, dohodek za orglarsko službo, je mnogim izboljšala težavno socialno stanje pred dobrimi 7 desetletji.

Ljudstvo je svojega učitelja cenilo zlasti tudi po tem, če je bil dober in spreten organist. Saj je prav z dobrim orgljanjem, ki se je takrat smatralo za nekako javno, izvenšolsko udejstvovanje, navezal stike z vsemi svojimi sosedi. Če je prišel v faro učitelj — spreten organist, je šla slava o njem takoj tudi preko mej domače župnije.

Evo prispodob iz tistih časov. Zabeležil jo je neki naš stanovski kolega v časih pr-

Enodnevni praktični tečaj za učiteljstvo v Logatcu

V novembru je bil v Cerknici enodnevni strokovni kmetijski tečaj za učiteljstvo logaškega sreza; bila so ves dan le predavanja. Na koncu šolskega leta, 24. junija, se je tečaj nadaljeval, pa ne v obliki predavanj, ampak v obliki ogledovanja, združenega s potrebno razlago. Udeleženci so si ogledali drevnice, njive, travnike, mlekarino in zemljiško knjigo. Tečaj je zelo spretno vodil sreski kmetijski referent g. Konrad Pečevnik.

V gozdni in sadni drevnici je gospod referent pokazal in obrazložil lastnosti tal, obdelovanje in pripravljane zemlje z drugimi kulturami pred nasaditvijo divjakov, setev in saditev, gojenje drevesc v posameznih letnikih, upravljanje in gospodarski del drevnice ter razne skušnje z zemljo, s sadnimi vrstami in sortami in načini cepljenja.

V drevnici posestnika g. Isteniča, ki vzgaja drevesca za ves logaški srez, so udeleženci videli, kako se gojijo poleg hrušk in jablan tudi češnje in prilitne hruške, cepljene na kutino. Še bolj so zanimale temeljito in čisto, z modernim orodjem obdelane njive. G. Istenič je pripovedoval, kako je začel uporabljati boljši način sajenja in obdelovanja ter novejšo zelo praktično poljedelsko stroje, kako so ljudje nevarno in pomilovalno gledali njegovo početje, kako so ga pa potem sami posnemali, ko so videli njegove uspehe in korist njegovih obdelovalnih metod. Na svojem domu je vzorni posestnik pokazal svoj hlev, gnojišče in gnojnično jamo ter orodje, s katerim hitro, nalaho in uspešno obdela svoje polje. Do naprednejšega kmetovanja v vseh panogah so ga privedle nujne gospodarske potrebe, pri čemer je moral računati, kako bi tem več pridelal, obenem pa imel tem manj stroškov pri obdelovanju; nasvete si je iskal v strokovnih knjigah in listih in pri kmetijskih strokovnjakih. Njegovo posestvo je srednje, vendar preživlja, donaša in poplača trud in stroške. Povedal je še marsikatero zanimivost iz svojega gospodarstva, med drugim je poudarjal, koliko knjigovodstva je za kmetovalca nujno potrebnega. Navzroč, ki so že bili na kmetijskih tečajih, kjer so poslušali abstraktna predavanja in videli gospodarstva šolskih zavodov, so lahko spoznali, kako je treba iz naučenega izločiti ono, kar se lahko koristnosno uporabi na malih kmetijah, kar mali kmet razume in lahko izvede in kar bi moralo postati splošna praksa. Izločevanje pojmljivega, izvedljivega in potrebnega bi bila obenem skupna naloga kmetijskih strokovnjakov, učiteljev, posebno učiteljev kmetiko-nadaljevalnih šol, oblasti in vseh ustanov, ki imajo

opravka s kmetijsko prosveto med kmetijskim narodom.

Na zemljejniznem uradu so pokazali zemljiške knjige, kako so urejene za celo sodno okrožje in kako se vpisujejo parcele posameznih posestnikov.

V mlekarni je gospod mlekar pokazal vse stroje in naprave za pasteriziranje mleka ter napravljane masla in sira. Povedal je nekaj zanimivosti o rentabilnosti in nerentabilnosti sedanjega mlekarstva in kaj donša boljše dobičke, prodaja mleka ali izdelovanje masla in sira.

Popoldne so se zbrali udeleženci v občinski posvetovalnici, kjer so se z gospodom referentom še enkrat porazgovorili o vsem, kar so videli dopoldne. Gospod referent je nato pokazal tabelo o kemični analizi zemlje treh znanih posestnikov, iz česar se je lahko sklepalo, koliko kalija in fosforne kisline bi bilo še treba dodat tisti zemlji za posamezne kulture bodisi v kakršni koli obliki; opozarjal je tudi na nekaj najvažnejših stvari pri kmetijstvu v sedanjem letnem času, n. pr. na pojave in zdravljenje svinjske rdečice in nekaj drugih bolezni, na vpeljavo štajerske kokoši in drugo ter dal nekaj navodil za ureditev šolskega vrta in šolskega travnišča.

Način takih tečajev je zelo primeren in koristen, ker se razmotrivajo prilike, kot so v resnici. Učitelj se navadi od preprostih kmetovalcev tudi stvarnostnega izražanja, ki ga lahko pri kmetijskem pouku mnogo uspešneje uporablja kot pa izražanje, ki je običajno v knjigah in pri predavanjih. Treba pa je za take vrste tečajev dobro premišljenega sporeda.

Le žal, da je bila zaradi sklepnege šolskega dela, prevelike oddaljenosti najboljših interesov in zaradi prenerodnih zvez v srezu udeležba le prav majhna. Sicer se pa bodo tečaji v logaškem srezu še vršili; saj se prilike v raznih letnih časih spreminjajo in je kmetijskih predmetov za ogledovanje vedno na izbiro, zato bodo tečaji zelo v prid ne samo novim, ampak tudi prejšnjim udeležencem.

Enake tečaje naj bi prirejali tudi po drugih srezih. Ker gre za to, da dobe učitelji kmetijsko-gospodarske nauke v čim konkretniji obliki in da jih v taki obliki potem tudi širijo pri predavanjih, pri razgovorih s posamezniki, v kmetiko-nadaljevalni šoli in v narodni šoli, naj bi oblasti tečaje podpirale in naj bi se povrnilo učiteljem vsaj potni stroški, ki so za udeležence iz oddaljenih hribovskih krajev precej veliki. D.

Ostali sklepi banovinske skupščine

SKLEPI ODSEKA ZA JAVNO DELO IN NADALJEVALNO ŠOLSTVO.

O predlogih tega odseka se je razvila živahna debata, v katero so posegli tovariši Gosak, Dimnik, Mlekuž, Kumelj, Hreščak, Lulik, Bučar, Sestan, Hribar, Ostanek in Hudales. Končno so bili sprejeti naslednji sklepi:

Vesten učitelj, ki opravlja redno svoje šolsko delo, se pripravlja na pouk, popravlja pismene izdelke svojih otrok ter skrbi za svojo nadaljnjo psihološko in pedagoško didaktično izobrazbo, je tako zaposlen, da mu ne preostaja časa za izvenšolsko delo. Zato smo mnenja, da je šolsko delo prvo in se naj

nikogar ne sili k izvenšolskemu delu, če ne najde za to potrebnega časa in nima za to delo veselja.

Ostali pa naj se posvetijo samo eni panogi in postavijo tam celega moža.

Začetnikom se naj ne šteje v zlo, ako se ne udeležujejo samostojno na izvenšolskem polju, ker se morajo najprej vpeljati v delo v šoli in se razgledati po službenem kraju, da spoznajo kulturne in gospodarske razmere svojega službenega mesta.

Po noveli šolskega zakona se naj ukine paragraf, ki sili učiteljstvo k izvenšolskemu delu, ker dopušča da smatrajo razni lajki, da je učiteljstvo dolžno, da jim ustvarja s

zgovorno različni dopisi, najvernejša slika prosvetnih in šolskih razmer tedanje dobe.

Prepuščam besedo mojemu davnemu ožjemu krajanu, učitelju Jožetu Kastelicu, ki je poučeval v času prvega izhajanja našega »U. t.« v Sv. Križu nad Litijo, ali kakor so mu takrat rekli: Sv. Križ poleg Turna. (Turn se imenuje graščina, ki stoji še danes, tisti čas pa je bila last grofa Pacea, znanega avstrijskega velikaša, pri katerem je služboval velikiški rojak France Levstik, ki je bil domači učitelj obeh Pajejevih sinov).

Dne 10. malega travna 1861 piše Kastelic:

»Mili učiteljski Tovariš! Resnično smo te vsi slovenski učitelji potrebovali kakor riba vode. Prav veliko si že prinesel, kar nam učiteljem na deželi veliko veliko pri odreji mladine koristi... Pretekle velikonočne praznike me je obiskal veliki učenik g. J. E. iz Ljubljane. Pravil mi je kako on mladino vadi ob enem čerke poznati in pisati. Ali on uči le v enem razredu, zatorej mu teknejo njegove učilne pravila. Ali mili »Tovariš«, pri nas na deželi je vse drugače. Jez imam tri razrede-pervence, tiste, ki že nekaj brati znajo in večje, ki so že bolj izurjeni — vse skup v eni sobi izbi. Učim pa tako le: Med tem, ko se večji vadijo pisati, učim pervence čerke, in tisti, ki čerke že dobro poznajo, se vadijo sami iz šolske knjižnice brati.«

»Vrednik« »Učit. tov.« pa mu kar pod črto objublja v kratkem daljši strokovni članek. Na hitro roko pa mu vrže naslednje vodilo: »Skerbi, da boš vsem učencem vedno dajal kaj koristnega in mikavnega opraviti, in da boš zmiraj na vse in vsakega posebej gledal in pazil. Težavno je učiti v namešanih šolah, a ravno tu učitelj pokaže, ali je pravi šolski mojster (šolmašter) ali ne.«

Res zanimive slike iz časov prvega letnika našega današnjega »Učiteljskega tovariša«.

Jože Župančič.

Prvi temelji »Učiteljskega tovariša«

Tri četrta stoletja poteka, odkar je naš stanovski vzornik Andrej Praprotnik pričel polagati temelje našemu »Učiteljskemu tovarišu« in se je ves posvetil temu delu. Priprave so mu toliko dozorele, da je na novega leta dan 1. 1861 napisal proglas slovenskemu učiteljstvu in prijateljem šolstva. Po zgledu tiste dobe, ko se je poudarjala narodna skupnost in so si hoteli biti ljudje bratje, je naslovil tudi svoj proglas v tem smislu: »Častiti prijatli, mili bratje!« Praprotnik naziva svoj časopis — »šolski časnik« — »učiteljski Tovariš« mestoma imenuje »učiteljski« z malo začetnico!...

Takoj za svojim uvodom pa prinaša »U. t.« pozdravno pesmico, kakor je bilo tiste čase že sploh v navadi, da so po možnosti vse spravili v vezano besedo. Takole se glasi prva pozdravnica:

Perva besedica »učiteljskega Tovariša«

Vam terkam na vrata, me v hišo pustite, Prijazno podajam Vam prvič roko! Prostora pri sebi mi kaj dovolite, In gosta sprejmite, vas prosim lepo! Ljubezen do vas me je k vam pripeljala, Ljubezni pa tudi vas prosim za dar, Ta vez naj bi terdno nam serca vezala, Da ločil ne bo nas nobeni vihar.

Skromen je bil prvi letnik našega lista. Tiskarnar Milic ga je tiskal le enkrat na mesec. Pa saj so bile takrat pri nas majhne razmere, ki niso dovoljevale širšega razmaha. Po statistiki posnemam, da je bilo na takratnem Kranjskem v letu 1859. v 288 župnijah duhovnijah:

12 poglavitnih šol, 149 pravih malih šol, 79 še ne prav ustanovljenih šol, skupaj torej 240 šol.

svojim izvenšolskim delom lestvico, po kateri plezajo do zaželenih osebnih časti in družabnih položajev ali pa dosežejo direktno materialne koristi.

Vsa društva naj bi se delila v 1. humanitarna, 2. gospodarska, 3. nacionalna. Učiteljstvu naj se pustijo popolna svoboda delovanja po svojih zmožnostih in zanimanju.

Obrotno nadaljevalno šolstvo.

Učiteljstvo narodnih šol naj ima prvenstveno pravico poučevanja in vodstva na obrtno nadaljevalnih šolah, ker je ta šola priključek narodne šole.

Potrebno dovoljenje za pouk na teh šolah naj se odpravi.

Honoriranje pouka naj se izvrši potom banovine.

Risarski tečaji naj se vrše dvakrat po šest tednov, da ima učiteljstvo, ki obiskuje tečaj vsaj 14 dnevni odmor.

Reforma učiteljskih šol.

Ker predvideva novi učni načrt za višje narodne šole obvezen teoretičen, deloma praktičen pouk v gospodinjstvu in se učiteljice udeležujejo v gospodinjstvo nadaljevalnih šolah, predlagamo:

Na učiteljskih šolah naj se izvede reforma gospodinjstva pouka.

1. V skladu z učnim načrtom za domačinstvo iz »Privremenog nastavnog plana i programa za učiteljske škole u kraljevini Jugoslaviji«, ki ga je predpisalo ministrstvo prosvete leta 1931, stran 113 in 114.

2. Z učnim načrtom za višje narodne šole.

3. Z učnim načrtom gospodinjstvo nadaljevalnih šol.

Pouk naj se vrši po možnosti tudi praktično in je treba zato najti primeren prostor na učiteljskih šolah ali na kakšni gospodinjstvi šoli izven teh.

Kot učna moč za ta pouk naj se nastavi učiteljica z maturo in najvišjo strokovno kvalifikacijo, ki je službovala vsaj pet let na kmetih in tam vodila gospodinjstvo nadaljevalne šole ali potovalne tečaje. To mesto naj bi bilo podeljeno po razpisu.

SKLEPI ODSEKA ZA STANOVSKO GOSPODARSKE IN SOCIALNE USTANOVE.

1. Z ozirom na ugotovitev v poročilu tajnika sekcije JUU o bolniškem zavarovanju, ki navaja, da se je od 34 sreskih društev izjavilo doslej le 12 društev (2 za, 10 proti), je torej sodba članstva še neugotovljena; dalje, ker smatra izvoljeni odsek, po prejetih pojasniteljskih ekspertov vprašanji bolniško zavarovanje za koristno, predlagamo skupščini:

a) Sprejme naj se predlog sreskega društva Ljubljana, da sreska učiteljska društva ponovno in temeljiteje razpravljajo o bolniškem zavarovanju.

b) Priporočamo, da sreska društva poverijo na svoja zborovanja ekspertu, ki bo podal potrebna zadevna pojasnila.

Do definitivne rešitve gornjega predloga, se predlog sres. društva Radovljica — odloži.

2. »Pravilnik Socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« se sprejme s pripombo, da se črta iz § 9 besedilo »u Državnoj hipotekarnoj banci«; zato odsek predloga sres. učit. društva Radovljica ne more pripočiti.

3. Odsek predlaga banovinski skupščini, da gospodarski odseki društev nadaljujejo z gospodarskimi referati o posameznih stanovsko gospodarskih in socialnih ustanovah v smislu Hrenovega referata »Gospodarski dan«.

4. Odsek prav toplo priporoča naj se posveča učiteljstvo v prvi vrsti svojim stanovsko gospodarskim in socialnim ustanovam, potem šele naj upošteva druge.

5. Odsek je proučil osnutek »Pravil Jugoslov. učit. zadruga« in je sklenil predlagati skupščini, naj se osnovanje te zadruge odkloni, pač pa priporoča, da se tudi po drugih banovinah osnujejo učiteljske samopomoči po zgledu Učiteljske samopomoči v dravski banovini.

SKLEPI ODSEKA ZA IZPREMEMBO PRAVIL, POSLOVNIKA ZA SKUPŠČINO IN ČASTNA RAZSODIŠČA.

K čl. 2. Pri sreskih društvih se opusti ime sekcija.

K čl. 3. Da stvara in pomaga rad kulturnih prosvetnih i privrednih ustanov.

K čl. 5. Člani udruženja su stalni i počasni.

Čl. 7, 8, 9, 10, 11 odpade z ozirom na stilizacijo čl. 5.

Čl. 12. Se beseda ustanova črta. Njih preglašuje na predlog sreskih društev sekcije ili glavne uprave na svojim godišnjim skupštinama.

Čl. 13. Stalni člani dobe članske karte a počasni diplome.

Čl. 17. Se dodaja a) da pohada redovne zborove a najmanje godišnju skupštinu.

Čl. 23. Glavno upravo sačinjavaju:

1. Glavni odbor, koga biraju sekcijske skupštine na svojim godišnjim skupštinama po sledećem ključu i to tako da banovinska sekcija od 500 do 1500 članova bira jednog člana od 1500 do 3000 dva člana a preko 3000 tri člana sa isto toliko zamenika.

2. Upravni odbor koji je sastavljen iz svih pretsednika sekcija i devet člana izvršnog odbora i 6 zamenika biranih na glavnoj skupštini.

Glavni odbor sestaje se najmanje dva put godišnje a troškove za ove sednice snosi centralna blagajna. Sednicama glavnog odbora prisustvuju kao konzultativni članovi sa pravima diskusije, predsednici finansijskog stručnog i drugih odbora za celo udruženje, urednici centralnih listova i časopisa i sa pravima diskusije i odlučivanja svi članovi glavnog odbora. Na sednice glavnog odbora može se pozvati zamenik ako je koji član: a) umro, b) izjavio želju da mesto njega dođe zamenik, c) u svakom slučaju kad je premešten u drugu banovinu. Upravni odbor sastaje se svaka dva meseca t. i. pet puta za jednu školsku godinu. Troškove za sve sednice snosi pola centralna blagajna a drugu polovinu sekcijiska blagajna, svaka za svoja člana. Predsednika sekcije može zastupati na ovim sednicama sekcijiski potpredsednik.

Izvršni odbor, koji je eksekutivni Glavnog upravnog odbora sastaje se po potrebi.

Čl. 31. Mandat svih odbora traje tri godine.

Čl. 60. se dodaja: Kod sekcijiskih uprava i sreskih društava se imovina izručuje banovini odnosno srezu, a nameštaj, arhivu i knjižnicu jednoj školi u istom kraju pod istim uslovima.

Čl. 61. se dodaja: Po saslušanju sreskih društava i sekcija.

Prelazno naređenje.

K čl. 6. Dosadašnji stalni članovi, koji ne odgovaraju zahtevama čl. 6. projekta pravila ostaju i dalje stalni punopravni članovi. Istotako važi i za članove iz tačke 7, 8, 9, 10, 11 pravila, u koliko ih dosada ima.

»Poslovnik suda časti« je odbor za pravila in poslovničke sprejel po stilizaciji glavnog odbora, Istotako je odbor sprejel »Poslovnik za skupščine in zborovanja JUU«, ki ga je sestavila naša sekcija za projektirano izredno skupščino 4. marca 1934 v Beogradu.

SKLEPI ODSEKA ZA OBMEJNO ŠOLSTVO.

Po vsestranskem razmotrivanju sklene odsek, da v celoti potrdi sklepe odseka za obmejno šolstvo na lanski banovinski skupščini in predlaga sekciji, da podvzame vse korake za izvedbo lanske resolucije.

Lanska resolucija se dopolnjuje s sledečimi sklepi:

1. Narodni obrambni odsek JUU naj podpre že obstoječo propagando ob meji in preko nje ter zbira ves narodno obrambni material.

2. Udruženje naj usmeri svoje delovanje tako, da se v obmejnih krajih otvori čim več narodnih šol in da pri gradnji teh šol priskočita na pomoč siromašnim občinam z brezobrestnimi posojili država in banovina.

3. Brezpogojno naj se ugodji zahtevam prekmurskega ljudstva.

4. Učiteljšče v Mariboru se ne sme ukiniti.

5. Ugotovi se, da je Ciril Metodova družba najbolj delovna in bi bilo želeli, da se pod njenim okriljem združi vse narodno obrambno delo.

6. Osnuje se naj stalni odbor za obmejno in manjšinsko šolstvo. Priprave se poverijo tov. Hrenu, Vaudi, Peternelu in Lešniku. Vsako v poštev prihajajoče učiteljsko društvo naj imenuje v stalni odbor zastopnika in namestnika. Razen tega pa se naj pritegnejo tovariši člani glavnih upravnih odborov narodno obrambnih društev ob meji.

Ves material obmejnega odseka pri sekciji, vsi neizvršeni in še aktualni sklepi tega odseka iz prejšnjih banovinskih skupščin naše sekcije naj se prepustijo v pretres in izvršitev bodočemu stalnemu odboru.

7. Učiteljstvu, ki deluje na ogroženih in z več materialnimi žrtvami združenih mestih, naj sekcija skuša doseči posebne nagrade, ki so tudi utemeljene z uradničkim zakonom.

nadzornega odbora sekcije bo izdala pooblastilo sekcija.

4. V Sarajevu je organizirala sekcija posebni odbor za stanovanje in prehrano. Stanovanja bodo v hotelih, privatnih hišah, internatih in šolah. Vsak član dravske sekcije, ki želi, da se mu preskrbi stanovanje naj javi z dopisnico na naslov: JUU sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6 nastopne podatke:

1. Kako stanovanje želi.

2. Za katere dni.

3. Svoj točen naslov.

Prijave pošljite do 14. avgusta, ker moramo skupni seznam do 15. avgusta dostaviti stanovniškemu odseku v Sarajevu. Nakaznice za stanovanje bodo prejeli udeleženci glavne skupščine od zastopnika dravske sekcije med vožnjo v Sarajevu.

5. Po skupščini bodo razni izleti. O prostem času pa razgledovanje kulturnih geografskih in zgodovinskih znamenitosti Sarajeva. Vse podrobnosti bodo razvidne iz poznejših objav.

RAZPIS UČITELJSKIH MEST IN JUU.

Letos ni bilo razpisov služb kakor prejšnja leta. Banske uprave so pozvale večino učiteljstvo, da vložijo prošnje za premešitev, prošnje pa je sprejemalo direktno tudi ministrstvo prosvete.

Učiteljice in učitelji se obračajo sedaj na JUU in na posamezne funkcionarje za posredovanje, da bi dobili zaprosena mesta. JUU nima pregleda, kdo in za katero mesto je prosil in kdo izmed prosilcev je upravičenejši, to mesto dobiti. Zato se JUU ne more vmešavati v oddajo mest in vplivati za kogarkoli. Dogodilo bi se lahko, da priporoča nekoga, a bi bilo s tem zastopljenih 10 drugih, ki se niso obrnili na JUU, a so upravičenejši dobiti dotično mesto in so prav tako člani JUU.

Da bo postopek pravičen, moramo prepustiti oddajo služb prosvetni upravi, ki ima vse prošnje in lahko oceni večjo upravičenost poedinih prosilcev za posamezna službena mesta. Udruženje se je obrnilo na gospoda ministra prosvete, da bi pozval v komisijo za oddajo službenih mest tudi zastopnika JUU. Po zakonu to sicer ni predvideno, a nekateri gg. ministri so si osvojili to prakso.

Naloga Udruženja je braniti predvsem moralne in pravne temelje pri namestitvah ter zastopati načelo, da mora Udruženje pri njih sodelovati po svojih izvoljenih zastopnikih. Dolžnost Udruženja je tudi, da opozarja oblast v kolikor bi se vršile namestitve mimo predpisov, in bi bili na škodo upravičenejših protežirani manj upravičeni. To more vršiti le ako zazna za take primere in dobi o tem vsestransko verodostojne podatke.

Članstvo JUU se bo moralo privaditi temu, da se JUU ne bo smatralo za posredovalnico za službe, da bi posezalo v protekcionizem pri oddaji službenih mest. Tudi ne sme članstvo misliti, da mora JUU uspeti v vsaki personalni zadevi. Niti neupravičenih premešanj ne more braniti, ako nima dovolj tehtnih argumentov, odnosno če delo za splošne skupne koristi postavlja ta vprašanja v drugo vrsto. Skupne interese moramo vedno predpostavljati osebnim.

Predsednik: JUU: Ivan Dimnik, s. r.
Tajnik: Milinko Lazič, s. r.

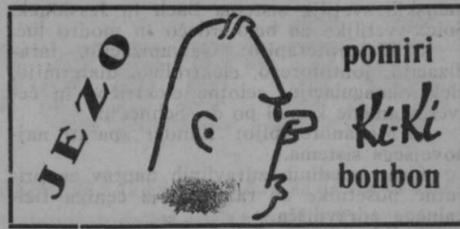
— Opozorilo. Veliko industrijsko podjetje ob Dunavu je zgradilo za otroke svojih nameščencev (70% katolikov, 30% pravoslavnih) lastno osnovno šolo, opremljeno z najmodernejšimi pomočki, ki nudijo ambicioznejemu učitelju neomejene možnosti za njegovo pedagoško udejstvovanje. Šola bo ješeni razširjena v štirirazrednico in dobi tudi otroški vrtec. Učiteljstvo je državno. Poleg prostega trisobnega stanovanja s pritliklami ima vsak učitelj tudi prosto kurjavo in razsvetljava. Drugih nagrad zaenkrat še ni. Upravitelj te šole me je naprosil, da bi mu našel med našim učiteljstvom dobrega metodika z večletno prakso in starejšo otroško vrtnarico, ki morata obvladati srbohrvatski jezik. Selitvene stroške plača podjetje. Na šoli delujeta že dva Slovence kot učitelja glasbe, dva druga pa kot učitelja za sokolsko telovadbo. Kdor bi se za omenjeni mesti zanimal, naj mi čimprej sporoči svoj naslov. Za nadaljnje informacije je treba priložiti znamko za odgovor. Vilko Mazi, strokovni učitelj gluhoemnice, Ljubljana.

— Tovariši — mariborski maturanti iz l. 1910! Mojemu svoječasnemu, v našem listu priobčenemu vabilu glede predlogov za vršitev naše 25-letnice so se odzvali le 4 tovariši. Ker ni časa več za čakanje, Vas vse tovariše tega letnika vabim, da se v ponedeljek dne 5. avgusta t. l. ob 9. uri predpoldne sestanemo v hotelu »Orel« v Mariboru, kjer se dogovorimo o nadaljnjem načrtu naše obletnice. Pa sigurno in vsi! Tov. pozdrav Mirko Vauda.

— Učitelji emigranti! Vse one tovariše in tovariše, ki ste ob postavitvi prikrašani radi kontraktualne ali dnevičarske službe, pošljite svoj naslov in opišite položaj tovarišu Drekonja Cirilu v Turnišču, Prekmurje.

Osebne zadeve

i Napredovali so učitelj(ce) v V. skupino: Kukovec Eliza iz Stoperce; Jermar Marija iz Ljubljane; Lebar Fran iz Hrastnika; Najzer Ivan iz Središča; Bučar Alojzij iz Trbovelj-Vode; v VI. skupino: Špes-Belšak Branka iz Hoč; Sostarič-Pintarič Kristina iz Trdkove; Turko Emilija iz Gederovcev; Voršič Antonija iz Dobrne; Sevec Štefanija iz Boh. Bistrice; Čížek Marjeta iz Dolge vasi; Predan

Zvonko iz Majšperga; Raspotnik Franc iz Griž; Veber Franja iz Starega trga; Troha Elza iz Hoč; v VII. skupino: Košca Franc iz Škofje Loke; Čehovin Rudolf iz Velike Polane; Tomič Ida iz Nemške vasi; Kravarič Janko v Viršanju; Klemenec Leopoldina iz Ljubljane; Hartman Ana iz Loškega potoka; Petrič Marija iz Gabrja; v VIII. skupino: Golobič Marta iz Cezanjevcev; Kostanjšek Ernestina, uč. gospod. tečajev (13. XI. 34.); Jezeršek Vera-Frančiška iz Voklega; Regoršek Avrelija iz Selnice.

— Prevedeni so učitelj(ce) v IX. skupino: Schiller Zdenka iz Semiča; Vanič Ana iz Dolenje vasi; Zvanut Silvestra iz Rovt; Majerič Hugon iz Čadrama; Černeček Zvonimir v Dol. Slavečih; Kovačič Lidija iz St. Jerneja.

Učiteljski pravnik

— § Potrdila šolskih uprav o nadaljnjem šolanju — nad 16 let starih — otrok v svrhu izplačevanja rodbinske draginske doklade, je predložiti s spremnim poročilom v posebnem ovitku kot dokument kraljevski banki upravi oddelku IV., ki da kot naredbodavec naloga VII. oddelku za nadaljnje izplačevanje rodbinske doklade. Nepravilno je, če se taki dokumenti predlagajo obenem s plačilnimi seznami, katerim se ta potrdila niti ne pritrde, niti nanje nalepijo, ker je možno, da se ti dokumenti izgube. Pomniti je, da se vsakomesečni plačilni nalogi ne obravnavajo kot vloge, t. j. se ne zavedejo v opravilni zapisnik. Vsak predložen dokument pa se mora obravnavati kot vloga. V. G.

Naša gospodarska organizacija

— Učiteljskemu domu v Ljubljani so darovali: Labernik Ignacij iz Ljubljane 100 Din, učiteljstvo na gluhoemnici 110 Din, učiteljice Marija Sadarjeva, Amalija Hartmanova, Amalija Kecelejeva, E. Schottova, Roza Lampičeva, M. Vencajzova in Roza Krapševa vsaka po 50 Din, skupaj 350 Din za Dimnikov sklad, Lj. Pirkovič 50 Din, Al. Škrinjar in Ant. Urbančič 150 Din, Al. Lavrenčič 20 Din, Kocijančič Ivan za Dimnikov sklad 100 Din, tov. Lavrič, Lubejeva, Peričeva in Prinčič 50 Din. To je prvi odziv naše gospodarske akcije v Ljubljani. Upam, da ostale šole ne bodo izostale. Jordan Nada 100 Din v spomin smrti svoje mame. Blagajnik Učit. doma.

— Učiteljska samopomoč v Ljubljani. Uprava je proti koncu julija razposlala na vse zadrušnike položnice za plačilo prispevkov. Umrla sta Justina Rasteiger (351.) in Agneza Jordan (352.). Obe iz Ljubljane. Samec plačajo 11 Din, poročeni 21 Din. Evidenčni listi izkazujejo več zamudnikov, ki kljub večkratnim opominom ne plačajo dolžnih prispevkov. Z opominjevanjem si napravijo precej nepotrebnih izdatkov. Ker sta bila v 2 mesecih samo 2 smrtna primera, bi lahko vsi zamudniki izvršili svojo dolžnost napram zadrugi. Kdor pa izmed teh ne misli več ostati naš član, naj to sporoči, da ga zadruga zbrise in se mu nadaljnji stroški ustavijo. Uprava U. S.

Učiteljska samopomoč v Ljubljani za bolne člane

V 46. številki »Učit. tovariša« od 27. junija 1935 smo priobčili odlok Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani (OUZD), s katerim dovoljuje vsem članom Učit. samopomoči v Ljubljani za zdravljenje v fizikalnih zdraviliščih v Ljubljani in Mariboru 20% popusta na normalne cene. Da bo vsak član US že v naprej vedel, kako so ta zdravilišča organizirana, kako opremljena, kaj zdravijo in za kakšno ceno, priobčujemo danes pravilnik, zdravilna sredstva in cenik fizikalnega zdravilišča OUZD in sicer za Ljubljano in Maribor.

Fizikalno zdravilišče

v palači Okrožnega urada za zavarovanje delavcev Ljubljana, Miklošičeva cesta 20 in v Mariboru, Marijina ulica 13.

Pravilnik fizikalnega zdravilišča.

1. Fizikalno zdravilišče obsega vse moderne fizikalne zdravilne naprave, in sicer: a) Hidro- in balneoterapijo: ovitke, otiranje, polkopi, škotske prhe, (parne kopeli v posebnem prostoru),* parnice, kopeli v vročem zraku (in v omari)*, aparati za vroči zrak po dr. Tyrnauerju, svetlobna kopel »Radiotherm« itd. Vse vrste medicinskih kopeli: žveplene, extr. pini, solne, ogljenikisle, aplikacije radioemanacijskega fangoblata itd.

(*) velja za Ljubljano, ker se v tem razlikuje od predpisov za Maribor.

Splošne vesti

NAVODILA ZA UDELEŽENCE GLAVNE SKUPŠČINE.

1. Zaprošena je četrtinska vožnja za člane udruženja. Istočasno je bila vložena prošnja, da se dovoli povratek posebni skupini s 75% popustom iz Sarajeva preko Dubrovnik in Splita v dravsko banovino. Podrobnosti o tem bomo javili naknadno, če bo 75% popust odobren. Člani dravske sekcije bodo potovali od Zidanega mosta do Sarajeva skupno. Da bo mogoče preskrbeti zadostno število železniških vozov, prosimo, da se vsakdo, ki se namerava udeležiti glavne skupščine prijavi sekciji. Vlak, s katerim bomo potovali bomo določili pozneje in objavili v prihodnjem »Uč. tov.« in dnevnikih.

2. Poleg delegatov smejo prisostvovati glavni skupščini tudi člani udruženja. Pri vходу v dvorano bodo morali pokazati svojo uradniško legitimacijo in člansko izkaznico. Članska izkaznica bo potrebna tudi za legitimiranje železniškemu osebju.

3. Uprave sreskih društev obveščamo, da neizogibno in pravočasno izroče pravilna pooblastila svojim predsednikom in delegatom. Pooblastila naj vsebujejo: Ime in priimek delegata, službeni kraj, društvo, ki ga zastopa, (srez, banovina), kdaj je bil izvoljen za delegata, kraj, datum, podpis predsednika, podpis tajnika ter društveni žig. Članom glavnega odbora JUU, članom upravnega in

b) Fototerapijo: Višinsko solnce kremenskih svetilk sistema Bach in Jessioneck, Solux-svetilke za belo, rdečo in modro luč.

c) Elektroterapijo: Galvanizacija, faradizacija, jontoforeza, elektroliza, diatermija, elektrokoagulacija, celotne električne in četverostanične kopeli po dr. Schneeu.

č) Mehanoterapijo: Zander aparati najnovejšega sistema.

Cene poedinih zdravilnih naprav za privatne posetnike so razvidne iz cenika fizikalnega zdravilišča.

2. Zdravilišče stoji pod odgovornim vodstvom zdravnika, ki mu je neposredno podrejen ves personal zdravilišča.

3. Zdravilišče je — izvzemši ponedeljek — odprto ob delavnikih od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure (od 15. do 19.)* ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure, in sicer ob nedeljah, sredah in petkih za ženske, ob torhkih, četrkih in sobotah za moške.

4. Vsak bolnik se ima pred pričetkom zdravljenja zgledati pri zdravniku fizikalnega zdravilišča, ki odreja in nadzira lečenje. Ta prva ordinacija se vrši za privatne posetnike od 8. do 9. ure, za člane in svojce urada pa od 16. do 18. (od 17. do 18.)*, in sicer samo ob delavnikih (izvzemši ponedeljek v Mariboru). Prav tako se ima vsak bolnik po odredbi zdravnika fizikalnega zdravilišča temu predstaviti tekom zdravljenja in po končanem lečenju.

5. Vsak bolnik dobi pri zdravniku fizikalnega zdravilišča nakaznico, na kateri je označen način zdravljenja in datum zdravilnih naprav. Slednji se zaznamuje tudi na razvidnici v zdravilnem prostoru.

6. Privatni posetniki, ki se bodisi iz lastnega nagiba, bodisi po nasvetu svojih zdravnikov poslužujejo zdravilnih naprav, so pacijenti zdravilišča. Določila točke 4. in 5. opravilnika veljajo tudi zanje. Zdravljenje po zunanjih zdravnikih nakazanih bolnikov se vrši strogo po danih navodilih in se z lečečimi, oziroma konsilijarnimi zdravniki vzdržuje potreben kontakt. Privatni posetniki plačajo za prvo zdravniško preiskavo pri blagajni zdravilišča honorar 40 Din (50 Din)*, dočim je honorar za nadaljnje zdravniške preiskave vključen v ceni poedinih zdravilnih naprav.

7. (Vsak bolnik dobi za teden svoje perilo, ki se označi z njegovim imenom. Po končanem lečenju ima perilo vročiti kopelščiku, oziroma kopelščici.)*

8. V vseh prostorih zdravilišča je prepovedano kaditi. Posetniki so odgovorni za vsako poškodbo bodisi na perilu, opremi ali poslopju in imajo tozadevno škodo poravnati.

9. Zlatnin in vrednot ne jemljite v zdravilišče! Uprava odklanja v tem pogledu vsako odgovornost (tudi za stvari, ki bi se izgubile v kabinah ali garderobnih omarih).*

10. Osojbe zdravilišča ima nalog, da se vede napram posetnikom z vso vljudnostjo in pošteviljivostjo. Nasprotno pa je tudi vsak posetnik zdravilišča dolžan, da v splošnem interesu upošteva navodila osebja, ki so potrebna, da se vzdržuje red, varnost in snaga.

11. Osojbu fizikalnega zdravilišča je strogo prepovedano, jemati kakršnokoli napitnino.

12. Morebitne pritožbe je sporočiti zdravniku fizikalnega zdravilišča (ali vodstvu ekspoziture v Mariboru).

Zdravilna sredstva.

1. Hidro- in balneoterapija: ovtiki, otiranja, polkopeni, škotske prhe, (parne kopeli v posebnem prostoru), parnice, (kopeli v vročem zraku)* in v omari, aparati za vroči zrak po dr. Tyrnauerju, svetlobna kopel »Radiotherm« itd.

Vse vrste medicinskih kopeli: žveplene, extr. pini, solne, ogljenokisle, aplikacije radioemanacijskega fango-blata itd.

Indikacije: V rekonvalescenci po prestatih težkih boleznih in operacijah, pri pomembnejšem delovanju krvotvornih organov in presnavljanja, boleznih živčevja, nevralgijah, spazmih, nevrozij srca, nevrateniji, hipertenziji, kroničnih srčnih napakah, ženskih boleznih (vnetju in anomalijah menstruacije), revmatičnih obolenjih mišic in sklepov itd.

2. Fototerapija: Višinsko solnce kremenskih svetilk sistema Bach in Jessioneck, Solux svetilke za belo, rdečo in modro luč.

Indikacije: Kloroza in anemije, kronični katarji sluznic, kožne bolezni, Rachitis, skrofuloza itd.

3. Elektroterapija: Galvanizacija, faradizacija, jontoforeza, elektroliza, diatermija, elektrokoagulacija, celotne električne in četverostanične kopeli po dr. Schneeu.

Indikacije: Živčne bolezni (nevralgije, nevritide, pareze), boleznj sklepov in mišic (artritide, mialgije), kronična vnetja (oophoritis, salpingitis, parametritis, prostatitis, metritis, cholecystitis itd.), epilacije, odstranitve teleangiektazij, naevov itd., akropareze in druge arteriosklerotične komplikacije.

4. Mehanoterapija: Zander-aparati najnovejšega sistema.

Indikacije: Boleznj mišičevja, pareze, razgibanje okorelih sklepov po vnetjih in operacijah (haemarthros), kronične zarastline pleure, emfizem itd.

Cenik fizikalnega zdravilišča.

1. Vstopnico je dobiti in vsa plačila poravnati pri blagajni zdravilišča, odnosno kopalnišča v uradovem poslopju v Marijini ulici 13 v Mariboru (na Miklošičevi cesti št. 20 v Ljubljani, vhod z dvorišča na desni)*.

Privatni posetniki plačajo za prvi zdravniški pregled pri blagajni honorar 40 Din (50 Din)*. — Na podlagi nakaznice, ki jo jim vroči zdravnik fizikalnega zdravilišča, nabavijo potem pri blagajni potrebno število vstopnic. Honorar za nadaljnje zdravniške preglede je vključen v ceni poedinih zdravilnih naprav.

3. Cene zdravilnih naprav:
a) Diatermija, (D'Arsonvalizacija v Mariboru), električna svetlobna kopel, ogljeno-kisla kopel, (električna ali četverostanična kopel v Mariboru), fango, (elektroliza, jontoforeza, galvanizacija v Mariboru) 40 Din (50 Din)*.

b) Medicinalne kopeli (smrčne, solne, žveplene itd.), vročetrčne kopeli z dr. Tyrnauerjevimi aparati, (faradizacija, galvanizacija, elektroliza)* 35 Din (40 Din)*.

c) Polkopeni, škotske in druge zdravilne prhe, (faradizacija v Mariboru), ovtiki, otiranja, parnica in stanica za vroči zrak, celotna ročna masaža, kremenska luč ali Sollux svetilka (aktivna in pasivna gimnastika)* 25 Din (30 Din)*.

č) (Aktivna in pasivna gimnastika v Mariboru), delna ročna in vibracijska masaža, parna kopel, kopel v vročem zraku)* 20 Din.

UČITELJSKI ZDRAVILIŠKI DOM V ROGAŠKI SLATINI.

Važno za učitelje, ki bolujejo na prebavih ali živcih.

V pretečenih letih smo često slišali pritožbe, da učiteljstvo nima od Učiteljskega doma v Rogoški Slatini pravih koristi iz dveh razlogov in sicer ker je delež previsok in ker v dobi počitnic ni v zdravilišču popustov.

Sedaj je kraljevska banska uprava izdala odlok, da bo tudi v glavni sezoni dovoljevala 50% popust pri taksah in zdravilnih sredstvih, seveda le na osnovi utemeljenih prošnji, ki jih je vlagati pri banski upravi.

Zadnji občni zbor Učiteljskega doma pa je sklenil priznati poleg ustanovnih tudi redne člane, ki plačajo le 25 Din vpisnine in 10 Din za 1 delež, imajo pa v domu iste popuste kakor ustanovni.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG je imelo svoje zletno zborovanje dne 15. junija 1935 v Sv. Lovrenču na Pohorju. Od 111 vpisanih 56 navzočih, t. j. 51%.

1. Kot prva točka dnevnega reda, je bila na zadnjem zborovanju, po predavanju tov. Lavriča: »Življenjska šola« določena hospitacija v vseh razredih osnovne in višje narodne šole, katera je trajala vse dopoldne in ki nam je lepo pokazala, kako je učiteljstvo Lovrenške šole, pod vodstvom svojega vestnega in marljivega upravitelja zajelo

princip delovne šole in s kako velikim uspehom ga v praksi tudi izvaja.

II. Po hospitaciji je bilo redno zborovanje, na katerem je podal tov. predsednik situacijsko poročilo in so bili sprejeti naslednji sklepi:

a) da se predlog za bolniško zavarovanje v tej obliki odkloni;

b) prispevek 5 Din za stalnega pravnega konzumenta odobrayamo;

c) smo za podporni sklad, a prispevki naj bi šli v fond Učit. samopomoči.

Predlogi za banovinsko skupščino: a) da se zopet uvedejo Matični listi; b) da se vnese v novi drž. fin. zakon pasus, ki daje po umrlem ali upokojenem učitelju njegovi družini pravico še nadaljnega 3 mesečnega upo-

rabljanja do stanovanja. Za delegata banovinske in glavne skupščine je bil izvoljen tov. Šeško Ivan.

III. Po zborovanju se je razvil družabno razpoloženje in se imamo tov. Lavriču toplo zahvaliti za lep sprejem, za njegovo tovariško pozornost in trud, ki ga je imel z nami, njegovi gospej soprogi in celotnemu učiteljskemu zboru, tov. Petrunu še posebej za njegovo marljivo orkester, za poset gospoda župana in nagovor g. zdravnika dr. Pirnata.

To zborovanje je bilo naše najboljšje in najplodovitejše zborovanje, kar bo nedvomno pokazala tudi debata na prihodnjem zborovanju jeseni.

Petrovič Simon, Šeško Ivan, predsednik, tajnik.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo Šolstvo v Turčiji

(Dalje.)

Srednje šole: Od 109 nižjih srednjih šol je bilo v letu 1932/33. državnih 84, zasebnih 6, manjšinske 2, inozemskih 15 in 2 državni srednji šoli starega tipa. Od 62 višjih srednjih šol je bilo 30 državnih, 9 zasebnih, 10 manjšinskih, in 13 inozemskih. Stanje srednjega šolstva je bilo v letu 1932/33. naslednje: (število pomenijo isto kot zgoraj): Nižja srednja šola: Stari tip: 2, 229, 29, 8. — državne: 84, 22.659, 5929, 760, 244; zasebne: 6, 990, 339, 60, 28; manjšinske: 2, 649, 398, 22, 14; inozemske: 15, 1512, 924, 92, 165. Višja srednja šola: državne: 30, 4199, 1156, 634, 118; zasebne: 9, 999, 229, 264, 50; manjšinske: 10, 344, 218, 238, 112; inozemske: 13, 457, 251, 268, 143.

V šol. letu 1931/32. je imela Turčija samo 25 državnih licejev, torej 5 manj kot naslednje leto. Od njih je bilo 16 deških v mestih: Ankara, Bahkesir, Bursa, Edirne, Erzurum, Galatasaray, Carigrad, Izmir, Kabatas, Kadiköy, Kastamonu, Kayseri, Konya, Pertevnihal, Sivas in Trabzon; 5 dekliških: Ankara, Erenköy, Carigrad, Izmir in Kaudili ter 4 mešane: Adana, Afyon, Eskesehir in Samsun. Inozemskih nižjih srednjih šol je imela Turčija v letu 1931/32. v celem 15 in to: 7 francoskih, 3 ameriške, 2 angleški, 1 bolgarsko, 1 avstrijsko in 1 italijansko. Višjih srednjih šol pa 17 in to: 8 ameriških, 6 francoskih, 1 nemško, 1 avstrijsko in 1 italijansko. Manjšinskih višjih srednjih šol je bilo 9 in to 5 rumunskih in 4 armenske, od nižjih pa 2 rumunski.

Učiteljske šole. V šol. l. 1932/33. jih je bilo 19 od njih ena triletna in ona za glasbo v Ankari. Njihovo stanje je bilo naslednje: (Število pomenijo isto kot zgoraj): moške: 9, 976, —, 135, 2; ženske: 8, —, 974, 73, 80; skupne 1, 76, 33, 10, —; glsabena: 1, 21, 19, 22, 7; v pedag. tečaju na sred. šolah: —, 55, 14, —.

Strokovne šole. Njih stanje je bilo v letu 1932/33. naslednje: (Število pomenijo isto kot zgoraj): trgovske: 9, 1244, 253, 193, 19; obrtne: 17, 1780, 801, 206, 78; ostale: 13, 782, 116, 106, 3.

Po isti uradni statistiki je nakazala vlada v letu 1932/33. za šole 22.831.714 liber. (Ena turška libra je približno 40 Din.) Na posamezne šole je bil znesek takole razdeljen: Osnovnim šolam 12.645.069 liber, srednjim 2.186.904, učiteljskim 1.085.513, strokovnim 1.440.965, visokim 1.928.004, zasebnim 683.116, manjšinskim 851.870, inozemskim 2.010.273 liber.

(Dalje prihodnjič.)

* V Franciji, prosvetni minister Mallarmé še dalje zasleduje učiteljstvo in upošteva anonimne ovadbe, tako, da ima učiteljstvo opravka s policijo. Učiteljstvo, organizirano v raznih učiteljskih organizacijah pa protestira in se sklicuje na »Deklaracijo človečanskih pravic«, po kateri bi ne smel biti nihče preganjan, kdor ne ruši države. Učiteljstvo je nejevoljno, ker ima pogosto opravka z vojsko in policijo, zato se energično zavzema, da bi bila šola nevtralna in učitelj svoboden. Učiteljstvo grozi s stavko, če bo vojska in policija kontrolirala njihovo delo.

Avguŝt Agnola

LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in žip. Kompletne opreme za restavracije, hotela, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

KDOR OGLASUJE
TA NAPREDUJE!

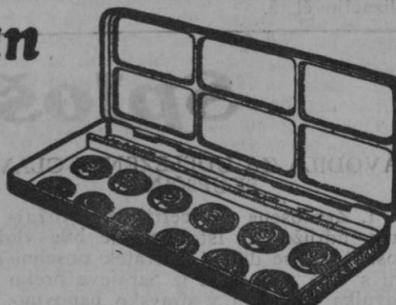
ZNIŽANE CENE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev, živalnih strojev. Ceniki franco. »TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska 4

Pelikan

akvarelne barve

v okroglih komadih za šolsko uporabo. Hitro se topijo pod mokrim čopičem. — Barve so čiste in svetle ter dajejo svežo in živahno sliko. Nespremenijo se niti potem ko se posuše.

GÜNTHER WAGNER k. d., Zagreb, pošt. pred. 94

Novo!

Slike z Jadrana

velikost 42x52 cm. Slike so v bakrotisku (po fotografijah), katerim je priložen kratek popis

1. Baška na otoku Krku
2. Mesto Rab
3. Slapovi Krke pri Skradinu
4. Šibenik
5. Pogled na Trogir z otoka Ciova
6. Pogled na Split
7. Dubrovnik
8. Pogled na Kotorski zaliv z Lovčena

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenci s platnenim robom Din 80— nenalepljena Din 30—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

Knjigarni „Učiteljske tiskarne“
v Ljubljani in podružnica v Mariboru